

Սյուզաննա ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

Հայ-ռուսական (սլավոնական) համալսարան

**ԼՐԱԳՐՈՂԱԿԱՆ ԷԹՈՍԻ ԼԵԶՎԱԿԱՆ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ
ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼՈՒՄ**

Ժամանակակից ֆրանսիացի լեզվաբան Պ. Շարոդոյի դասակարգման հիման վրա փորձ է արվում ուսումնասիրել եղանակայնության դրսևորումները տեքստի մակարդակում՝ դիտարկելով այն իբրև տեքստի իմաստային զարգացման փոխկապակցվածությունն ապահովող հիմնական բնութագրիչներից մեկը: Վերլուծության համար ընտրված խմբագրական հոդվածի հեղինակը, խստագույնս քննադատելով ծայրահեղական մոտեցումները, հորդորում է համակողմանի քննության առնել հանրությանը հուզող հարցերը և համազգային հաշտության դասեր քաղել ոչ հեռավոր անցյալից: Տեքստում արձանագրվող դեոնթիկ եղանակայնությունը առանձին ընթերցանական միավորների մակարդակում դրսևորվում է արտաքին և ներքին պարտադրանքի եղանակավորիչների միջոցով, որոնց թվում մասնավորապես արձանագրվում են սաստկական իմաստ ունեցող ածական անունների, իմաստային բազմաձայնությամբ բնութագրվող զեղչված կառուցների, հոեպորական հարցերի կիրառությունը, ինչպես նաև *ils = nous* և *on = nous* դերանունների համատեքստային նույնացումը:

Բանալի բառեր. եղանակավորություն, տեքստային կարգեր, դեոնթիկ եղանակավորություն, էպիսթեմիկ եղանակավորություն, բազմաձայնություն

Ճանաչողական լեզվաբանության մեջ տեքստային կարգերը չունեն որոշակի սահմաններ: Գործառական-իմաստաբանական կարգերի նմանությամբ դրանք ներկայացված են տարբեր մակարդակներով, որոնք փոխազդում են որոշակի իմաստաբանական գործառույթներ կատարելիս:

Ըստ Տուրանայի՝ տեքստային կարգերը կարելի է ներկայացնել որպես կառուցվածքային, ինտեգրման, ժամանակատարածական և տեղեկատվական ենթակարգեր: Դրանք արտացոլում են տեքստի ձևական փոխկապակցվածության հնարավորությունները, իրականացնում են այն անհրաժեշտ կապը, որը գոյություն ունի տեքստի և օբյեկտիվ իրականության միջև /Турева, 1986/:

Հետաքրքրական է Ռոմանովայի առաջարկը՝ տարանջատել տեքստային կարգերը տեքստային բնութագրիչներից: Ըստ հեղինակի՝ տեքստի բնութագրիչները այն կայուն հատկանիշներն են, որոնք բնութագրում են տեքստը՝ որպես լեզվի և խոսքի միավոր՝ քննելով

վերջինիս տեղեկատվական արժեքը, ամբողջականությունը, ավարտունությունը, տրոհելիությունը /Романова, 2003/:

Շարունակելով Ռոմանովայի մոտեցումը՝ կարող ենք նշել, որ եղանակավորությունը տեքստի գլխավոր բնութագրիչներից է, դեռ ավելին, այն կարելի է դասել տեքստակազմիչ կարգերի շարքին: Եղանակավորությունը՝ որպես տեքստային հիմնական կարգ, բնութագրվում է որոշակի հատկանիշներով, որոնցից գլխավորը համարվում է նրա լեզվական դրսևորումների բազմակողմանիությունը, որը տեքստին հաղորդում է անհրաժեշտ ամբողջականություն և **ներտեքստային ասության սուբյեկտի դիրքորոշման ավարտունություն**: Նշենք, որ եթե խոսույթային էթոսի հատկանիշները վերագրելի են ամբողջ տեքստին, ապա հնարավոր է ընդունել այն տեսակետը, ըստ որի՝ ներտեքստային ասության սուբյեկտի կիզակետումը հատկորոշում է ընթերցանական առանձին միավորի եղանակայնությունը: Այսպիսով, հնարավորություն է ստեղծվում ուսումնասիրելու հեղինակի դիրքորոշման հավանական փոփոխության ընթացքն ու զարգացումը:

Մեր կարծիքով չափազանց հետաքրքրական է քննության առնել եղանակային դրսևորումների դինամիկ փոփոխականությունը տեքստային առանձին իմաստակառուցվածքային միավորների՝ հատույթների մակարդակում, ինչն էլ փորձում ենք կատարել ներկայիս հոդվածում, քանի որ դա մեզ թույլ կտա բացահայտելու հեղինակի դիրքորոշումը տեքստում արժարժվող հարցերի վերաբերյալ:

Ժամանակակից լեզվաբանության տեսանկյունից խոսույթային էթոսը անբաժանելի է տեքստի եղանակավորության լեզվական դրսևորումներից: Խնդրո առարկան առանձնակի հետաքրքրություն է ձեռք բերում լրագրային խոսույթի ուսումնասիրության տեսանկյունից, քանի որ, ընդունված կարծիքի համաձայն, լրագրային հոդվածները պետք է նվազագույնս նշույթավորված լինեն սուբյեկտիվ վերաբերմունքի արտահայտումով: Մեծմասամբ լինելով չեզոք՝ լրագրողները նպատակ ունեն իրականացնել զուտ տեղեկատվական գործառույթ: Սակայն ինչ վերաբերում է խմբագրական հոդվածներին, ապա դրանք, լինելով որևէ կոնկրետ ամսագրի կամ թերթի պաշտոնական դիրքորոշումն արտահայտելու միջոց, կարող են օժտված լինել լրացուցիչ գործառույթներով և ըստ այդմ էլ առանձնակի հետաքրքրություն ներկայացնել եղանակավորման միջոցների ուսումնասիրության տեսանկյունից:

Նշենք, որ խմբագրական հոդվածի հեղինակը սովորաբար պետք է զերծ մնա իր կարծիքը միանշանակորեն պարտադրելու գայթակղությունից՝ որդեգրելով հնարավորինս չեզոք մնալու դիրքորոշումը:

Չեզոք դիրքորոշման պարագայում ասության հասցեատերը, մեր դեպքում ընթերցողը, որևէ բացահայտ պարտադրանքի չի ենթարկվում: Այս տիպի տեքստերում հաճախ հանդիպում ենք մեջբերումների, հղումների, որոնց միջոցով ասության սուբյեկտը վկայակոչում է 3-րդ

անձի տեսակետը՝ ջանալով լինել անաչառ՝ դրանով իսկ ապահովելով ասության իսկության բարձրագույն աստիճանը: Տվյալ պարագայում գործ ունենք օբյեկտիվ եղանակավորության հետ, երբ արձանագրվում են իմաստագործաբանական բազմաձայնության դրսևորումներ: Երևույթի ուսումնասիրության տեսանկյունից հետաքրքիր է անդրադառնալ ֆրանսիացի ժամանակակից լեզվաբան Պ. Շարոդոյի կողմից առաջարկվող ասության հետևյալ օրինակներին.

1. *Il est vrai que ce n'est pas simple*
2. *Il est certain que ce n'est pas simple, il est possible qu'il vienne.*
3. *Il a dit qu'il viendrait. C'est médiocre.*

Այստեղ ասության սուբյեկտը բացահայտորեն վկայակոչում է 3-րդ անձի կամ խոսակցին՝ դրանով իսկ ապահովելով ասույթի բազմաձայնությունը. նշյալ երեք ասույթներում եղանակավորման միջոցները բացահայտում են ասության կրկնակի բնույթը, քանի որ յուրաքանչյուր ասույթում ընկալվում է իբրև մեկ այլ ասության մեկնաբանություն կամ գնահատական /Charauudeau, 1992 : 574/:

Իմաստային բազմաձայնության տեսանկյունից հետաքրքիր է անդրադառնալ ժամանակակից ֆրանսիացի հայտնի հրապարակախոս Քրիստոֆ Բարբիեի հեղինակած խմբագրական հոդվածին՝ տպագրված «L'Express» √3231 ամսագրում, որն առաջին իսկ հայացքից ընթերցողի ուշադրությունն է գրավում անսովոր վերնագրով՝ «*Rex et Brumaire, ensemble*»: Վերնագրի մեջ, ասես յուրահատուկ նախերգանքում, արտահայտվում է հեղինակի վերաբերմունքը՝ Երկրորդ աշխարհամարտին առնչվող Ֆրանսիայում տարածված կարծրատիպերին: Խնդիրը հետևյալն է. արդյոք կարող է Ֆրանսիական դիմադրության շարժման երկու ծայրահեղորեն հակադիր ուժերի, երբեմնի հակառակորդների աճյունն ամփոփվել միևնույն վայրում՝ պանթեոնում:

Շարահյուսական տեսակետից մենք գործ ունենք զեղչված նախադասության հետ, որի անդամները վերականգնելու դեպքում կստանանք ասույթների հետևյալ տարբերակները.

- «*Rex et Brumaire ne peuvent pas être ensemble*»
- «*Rex et Brumaire sont enfin ensemble*»
- «*Est-il possible que Rex et Brumaire soient ensemble?*».

Եթե եղանակայնությունը դիտարկում ենք իբրև հասկացական կարգ, ապա առաջին ասության մեջ արտահայտվում է անհնարինության, երկրորդում՝ անհրաժեշտության, իսկ երրորդում՝ հավանականության գաղափարը:

Սուբյեկտիվ գնահատողական եղանակայնության շրջանակներում նշյալ երեք ասույթներում համապատասխանաբար արձանագրում ենք հետևյալ հավելիմաստները, այն է՝ անթույլատրելիություն, զոհունակություն, զարմանք:

Տեքստի մակարդակում ուսումնասիրություն կատարելու համար անհրաժեշտ ենք համարում վերջինս հատույթավորել ընթերցանական առանձին միավորների՝ մեր դեպքում որպես ուսումնասիրության միավոր ընդունելով հեղինակի հաղորդակցական մտադրության յուրահատկություններով պայմանավորվող հետևյալ չորս պարբերությունները: Վեր հանելով եղանակայնության տիպը և դրա իմաստաշարահյուսական միջոցները յուրաքանչյուր միավորում, հետագայում կփորձենք դրանցից բխեցնել տեքստային եղանակավորության առանձնահատկությունները:

1. *Excessive et cruelle, c'est-à-dire bien française : telle est la polémique qui agite aujourd'hui les spécialistes de la Résistance et, par-delà les grimoires, tous les esprits soucieux de la mémoire nationale. D'un côté se tiennent les partisans de Pierre Brossolette, qui réclament sa panthéonisation; de l'autre se dressent les thuriféraires de Jean Moulin, persuadés que le héros de la France libre ne saurait reposer au côté de son rival d'hier.*

Բառիմաստային ուսումնասիրության մակարդակում վերլուծությունը թույլ է տալիս արձանագրելու, որ հեղինակն իր սուբյեկտիվ վերաբերմունքը հողվածում արժարժված բանավեճի նկատմամբ արտահայտում է «*excessive et cruelle*» ածականների ներմուծմամբ, որոնք ունեն ընդգծված սաստկական, հուզական իմաստ, ինչն առավել ակնառու է դարձնում տրոհված կառույցի կիրառությունը: Ինչ վերաբերում է «*Les thuriféraires*», գոյականին, ապա վերջինս բնութագրվում է հեզնանքի բացահայտ նշանակցումային իմաստով, քանի որ ընթերցանության ընթացքում առկայացվում է նշյալ իմույթի «*flatterie basse et intéressée*» իմակը: Հեղինակն իր լրագրողական օբյեկտիվությունն է ձգտում պահպանել՝ գնահատականներ տալով ոչ թե բանավիճող կողմերից որևէ մեկին, այլ իրավիճակին: Ուսումնասիրվող հատույթում արձանագրվում է **արտաքին պարտադրանքի եղանակայնություն** (modalité allocutive) , քանի որ հեղինակն իր հորդորն ուղղում է ընթերցողին: Հեղինակը բանավեճի մասնակիցների նկատմամբ ջանում է մնալ անաչառ՝ հաճախակի մեղմելով նրանց արտահայտած կարծիքը՝ պայմանական եղանակի միջոցով՝

«...*le héros de la France libre ne saurait reposer au côté de son rival d'hier*».

2. *Il y a quelque indécence à spéculer ainsi sur la jalousie des mots et à peser les héroïsmes au trébuchet de l'orgueil. Etait-il plus glorieux de mourir dans les griffes gestapistes que de se suicider pour ne pas parler? A partir de quel indice de souffrance la torture ouvre-t-elle les portes du Panthéon? N'avons-nous pas besoin du juriste et du normalien, du préfet et du journaliste pour lutter contre l'oubli?*

Այս ընթերցանական հատույթում բացահայտվում է հեղինակի վերաբերմունքը բանավեճի մասնակիցների նկատմամբ «*indécence*»

գոյականի միջոցով, որով արտահայտված սուր գնահատականը հեղինակը փորձում է մեղմել «quelque» անորոշ ածականի կիրառությամբ, որն այս դեպքում ունի եղանակավորիչի գործառույթ:

Հեղինակը հնչեցնում է երեք հարցական նախադասություն, որոնք կարելի է ընկալել որպես հռետորական հարցեր, քանի որ իրենց մեջ իսկ կրում են հարցադրումների պատասխանները: Ըստ հողվածագրի՝ ֆրանսիական հանրությունը, որը, ի դեպ, արտահայտվում է «nous» անձնական դերանունով, կարիք ունի մասնագետների, որոնք կկարողանային պայքարել պատմության որոշ էջերը մոռացության մատնելու դեմ: Այս պարբերությունն ունի **ներքին պարտադրանքի** եղանակավորություն, քանի որ հողվածագիրը դիմում է ամբողջ հանրությանը «nous» անձնական դերանվան միջոցով՝ հարցի լուծման համար չապավինելով միայն ֆրանսիական դիմադրության խնդիրներով զբաղվող պատմաբաններին:

Pourtant, cette querelle n'est pas mesquine, qui renvoie la France à sa plaie identitaire. Pendant un demi-siècle, la nation évita de se déchirer, préférant croire que le peuple indivisible fut entièrement pétainiste puis, dessillé, entièrement gaulliste. Selon les annales officielles, le scalpel de l'épuration avait suivi une ligne bien nette pour extraire le chancre collaborationniste du corps patriotique. Enfin, les historiens établirent combien les « années noires » furent une zone grise, et un complexe camaïeu la frontière entre le Bien et le Mal.

Այս հատվածում հետաքրքրական է «**Pourtant**» - եղանակավորիչ մակբայի գործածությունը: Վերջինիս միջոցով հեղինակը շեշտադրում է մեկ այլ տեսակետի գոյության իրավունք՝ շարունակաբար մեղմելով կտրուկ և անզիջում դիրքորոշումները: Որպես եղանակավորման մեկ այլ միջոց՝ օգտագործվել է «**Eviter**» բայը **passé simple** ժամանակաձևով՝ դրանով իսկ շեշտելով, որ ներկայացվող իրադարձություններին վերաբերող պատմական էջն արդեն ընդմիջտ շրջվել է:

«**Le chancre**» գոյականի և «**scalpel de l'épuration**» բառակապակցությունների միջոցով հեղինակը հնչեցնում է Դիմադրության շարժման մարտիկների անհանդուրժողական վերաբերմունքը ֆաշիզմի վարչակարգի հետ համագործակցողների հանդեպ՝ այն բնութագրելով որպես **մահաբեր հիվանդությունն**, որն ախտահարում էր ազգի «հայրենասիրական մարմինը» և որից պետք էր ազատվել վիրահատության միջոցով:

«**Enfin**» եղանակավորիչի միջոցով հեղինակը հղում է կատարում բազմաթիվ պատմաբանների կատարած հսկայական աշխատանքին, ըստ որոնց՝ ֆաշիստական օկուպացիայի տարիների իրադարձությունները իրականում ամբողջությամբ և համակողմանիորեն չեն լուսաբանվել:

«Une zone grise» և «un complexe camaïeu» արտահայտություններում «grise» և «camaïeu» ածականները ստանում են համատեքստային նշանակումային իմաստներ՝ հակադրվելով սև գույնին՝ ասելու համար, որ ժամանակին իրավիճակը շատ ավելի բարդ էր, և պատմական ներկայանակը՝ շատ ավելի բազմերանգ: Այս հավելիմաստները հանդես են գալիս որպես կտրուկ գնահատականները մեղմող եղանակավորիչներ: Հեղինակը հրաժարվում է ընդունել Չարի և Բարու միջև որևէ հստակ սահմանագծի հնարավորության գոյությունը:

Peu de héros vingt-quatre, sur vingt-quatre, peu de martyrs à plein-temps, mais des humains pétris d'hésitation, de doutes et de calculs.

Վերոնշյալ ասույթում հեղինակն արտահայտում է իր վերաբերմունքը՝ միաժամանակ ասելով, որ չկան բացարձակ հերոսներ և ոչ էլ դավաճաններ: Նա հորդորում է ներողամիտ գտնվել՝ հակադրելով **des humains pétris d'hésitation, de doutes et de calculs** և **héros** միավորները, ընդգծում է մարդկային էակին բնորոշ և դրանով իսկ հասկանալի ոգու տկարության պահերը, որը մասնավորապես դրսևորվում է «**hésitation - doutes – calculs**» համաշարի միջոցով:

3. *Ainsi Pierre Brossolette était-il avec et contre Jean Moulin, ainsi était-il son jumeau et son adversaire. Oui, Brossolette mérite de reposer au Panthéon, puisque André Malraux invita le trahi de Caluire à y entrer avec son « terrible cortège » : nul doute que l'unificateur des réseaux de la zone occupée trouve sa place au milieu des suppliciés, que Rex et Brumaire sauront apprendre de concert aux générations futures, par leur éloquent silence, comment l'on se dresse contre un oppresseur.*

Քննության առնվող երրորդ պարբերության մեջ հեղինակը ձգտում է ցույց տալ բացահայտ մակարդակում իր օբյեկտիվ վերաբերմունքը՝ միաժամանակ հղում անելով պետական այնպիսի գործչի, ինչպիսին է *Անդրե Մարլոն*՝ ասելով, որ ամբողջ հանրությունը համազգային մակարդակով պետք է հաշտեցման գնա:

Նշենք, որ «**Savoir**» բայը օգտագործվում է սահմանական եղանակի ապառնի ժամանակով՝ ցույց տալու համար, որ հատկապես միայն պատմության բոլոր էջերի համակողմանի ուսումնասիրության միջոցով կարելի է սովորեցնել ապագա սերունդներին ապրել հաշտության մեջ: Հաշտության իմակը յուրօրինակ կերպով հնչում է «**éloquent silence**» նրբաբանության մեջ, որը նույնպես հանդես է գալիս արտաքին պարտադրանքի եղանակավորիչի գործառույթով:

4. *Que la polémique, au moins, soit l'occasion de mieux définir les «grands hommes» et donc le bon usage du Panthéon. C'est à François Hollande de mener cette réflexion et d'ouvrir à nouveau cette nécropole vétuste pour une cérémonie d'union nationale. Nicolas Sarkozy y manqua le transfert d'Albert Camus, mais la*

liste est longue de celles et ceux qui peuvent prétendre à des funérailles de soleil: Louise Michel et Olympe de Gouges, pour représenter les femmes des justes combats; Denis Diderot, afin de compléter la trinité des Lumières; Molière et Beaumarchais, parce que le théâtre toujours sut contester l'ordre social. C'est un sublime cortège, cette fois, qui peut rappeler aux avachis et aux assommés combien un pays n'est grand que perché sur les épaules de ses citoyens les plus courageux.

Վերջին պարբերության մեջ հնչում է հեղինակի կիսահեգնական ծայրը «**grands hommes**» – մեծ մարդիկ արտահայտությունը վերցված է չակերտների մեջ, այստեղ չակերտները հանդես են գալիս որպես արժեքաբանական-գնահատողական իմաստ ունեցող եղանակավորիչ՝ միաժամանակ իբրև ուրիշի ծայրը սեփական խոսույթում հնչեցնող մեջբերման միջոց:

Վերլուծությունը թույլ է տալիս կատարել հետևյալ եզրակացությունները.

1. Տեքստային եղանակավորությանը բնորոշ է որոշակի իմաստային հավելորդաբանություն այն առումով, որ միևնույն բովանդակությունը կարող է փոխանցվել զանազան միջոցներով: Ուսումնասիրվող հոդվածում դեռնիսի կամ հորդորական եղանակայնությունը տեքստի ոչ բացահայտ մակարդակում հանդես է գալիս արտաքին և ներքին պարտադրանքի եղանակայնության ենթատիպերով:

2. Արտաքին պարտադրանքի եղանակավորիչների թվում կարելի է արձանագրել.

-սուբյեկտիվ գնահատողական եղանակավորման միջոցները, մասնավորապես սաստկական իմաստ ունեցող ածական անունների կիրառությունը,

– իմաստային բազմաձայնությամբ բնութագրվող զեղչված կառույցները,

– հոետորական հարցերը:

3. Ներքին պարտադրանքի եղանակավորիչներն են.

– հաշտեցման համատեքստային նշանակցումային իմաստների առկայացումը,

– nous անձնական դերանվան կիրառությունը,

– ils = nous և on = nous դերանունների համատեքստային նույնացումը

օր. Rex et Brumer sauront apprendre aux générations futures comment l'on se dresse contre un oppresseur :

4. Եղանակավորությունը՝ որպես հիմնարար բնութագրիչ, ամբողջ տեքստի մակարդակով կանխորոշվում է հեղինակային դիրքորոշմամբ, որը չի կարող ընկալվել իբրև առանձին ընթերցանական միավորների եղանակավորության պարզունակ հանրագումար: Առանձին պարբերությունների մակարդակով տեքստն ընկալվում է իբրև արտաքին և ներքին պարտադրանքի եղանակավորումների հերթագայություն, որոնք, ինչպես արդեն նշել էինք, հորդորական (դեռնիսիկ) եղանակայնության դրսևո-

րումներն են: Սակայն տեքստային մակարդակով մենք գործ ունենք իմացական (էպիսթեմիկ) եղանակայնության հետ: Վերնագրի ներակա մակարդակում բարձրացված հարցից և նրանում իսկ առաջարկվող մի քանի մոտեցումների միջոցով սովորեցնող, խստագույնս քննադատող հեղինակը միաժամանակ հորդորում է լինել ներողամիտ և հանդուրժող, քանի որ խորապես համոզված է, որ ապագա սերունդները երեկվա հակառակորդների փորձից հաշտության և համազգային համերաշխության դասեր պիտի քաղեն:

«*Nul doute*» եղանակավորիչը տեքստային մակարդակում գործում է որպես էպիսթեմիկ եղանակայնության եզակի դրսևորում, ինչն էլ բնութագրական է խնդրո առարկա խմբագրական հոդվածի լրագրողական էթոսի համար. նա ոչ թե պարտաբար է իր պատրաստի տեսակետները, այլ առաջարկում տարբեր կիզակետեր, վկայակոչում, և ամենակարևորը ինքն իրեն դիտում իբրև հանրության մաս, նշանակում է նրա պատասխանատվության բեռը գիտակցող և կիսող քաղաքացի:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Charaudeau P. Grammaire du sens et de l'expression. Paris: Hachette, 1992.
2. Greimas A. J., Courtés J. Sémiotique. Dictionnaire raisonné de la théorie du langage. Hachette: Paris, 1993.
3. Тураева З. Я. Лингвистика текста (текст: структура и семантика). М.: Просвещение, 1986.
4. Романова Т. В. Модальность как текстообразующая категория в современной мемуарной литературе. Н. Новгород, 2003.

Տ. ԿԱԴԵՎՈՍՅԱՆ – *Лингвистические проявления журналистского этиоса в современной французской прессе.* – В настоящей статье на основе классификации, предложенной современным французским лингвистом П. Шародо, представлена попытка исследования лингвистического выражения текстовой модальности, рассматриваемой в качестве одного из основных факторов, обеспечивающих когерентность текстовой информации. Автор анализируемой редакционной статьи «Rex et Brumaire, ensemble» выступает с острой критикой проявлений экстремистских настроений, призывая к взвешенному подходу к волнующим общество вопросам, что может помочь извлечь уроки из недавнего исторического прошлого. Деонтическая модальность, выявляемая на уровне отдельных структурных единиц текста, выражается при помощи аллокутивных и иллокутивных модализаторов, таких как коннотативное значение прилагательных, семантическая полифония эллиптических структур, риторические вопросы, а также контекстная синонимия личных местоимений *ils = nous* и *on = nous*.

Ключевые слова: модальность, текстовые категории, деонтическая модальность, эпистемическая модальность, полифония

S. TADEVOSYAN – *The Linguistic Manifestations of the Journalistic Ethos in Contemporary French Press.* – The present paper, based on the classification suggested by the French linguist P. Sharodo, studies the linguistic means of expression of the text modality taking it as the main means for the development of text cohesion. The author of the article «Rex et Brumaire, ensemble» strictly criticizes the extreme approaches and calls for comprehensive analysis of the urgent issues taking into consideration all the past experience.

The underlined deontic modality on the individual level of structural units of the text is expressed with the help of external and internal modalizers, such as adjectives with connotative meaning, the semantic polyphony of elliptical structures, rhetorical questions, as well as the contextual synonymy of personal pronouns ils=nous and on=nous.

Key words: modality, text categories, deontic modality, epistemic modality, polyphony